

Ønskes: En bred debat om fritidsområdet

Debatten i kølvandet på nedsættelse af det nationale folkeoplysningsudvalg har været omfattende, og måske en smule anderledes end det, kommissoriet lagde op til.

Af Bente Schindel

kulturellesamraad
@kulturellesamraad.dk

Man kan have en formodning om, at de mange og mangeartede udmeldinger, der er kommet, efter at undervisningsminister Bertel Haarder i april nedsatte det såkaldte nationale folkeoplysningsudvalg, er kommet bag på en del og ikke mindst på udvalget, der da også - måske af samme grund - har fået forlænget fristen for færdiggørelse af dets arbejde til ultimo april 2010.

Kommissoriet lagde tydeligt op til, at der lige var et par knaster for aftenskoleområdet, der skulle fjernes, at de områder - aftenskoler, dele af foreningslivet osv. - der er omfattet af diverse love på folkeoplysningsområdet, kunne give den et nøk til, hvad angår demokrati og medborgerskab, at man nok burde gøre lidt mere for at gøre (befolkningen/politikere?) opmærksomme på, hvad området betyder for demokratiet, samt at de nævnte områder også bør bidrage til at løse opgaver inden for sundhed, uddannelse, integration osv.

Men i stedet for en hurtig "sagsbehandling" af disse spørgsmål er det blevet til en debat, der afspejler, at der skal langt mere end fjernelse af et par uhensigtsmæssige administrative problemer og forblommede vendinger om demokrati-effekten til. Det handler om civilsamfundets placering i den aktuelle politik og om hele fritidsområdet/frivilligsektoren set i forhold til den eksisterende lovgivning - en lovgivning, der af historiske årsager favoriserer nogle områder og udeluk-

forts. side 15

Foreningsaftaler

I starten af 2007 fik Kulturelle Samråd i Danmark mulighed for at lave et pilotforsøg via "Projekt til udvikling af amatørkultur, amatørkunst og frivilligt kulturelt arbejde".

Side 3

Oplæg til en kulturpolitik

Kulturelle samråd har ofte en "finger med i spillet", når det drejer sig om kommunens kulturpolitik. Her er et eksempel fra Høje-Taastrup.

Side 4

Strukturreformens konsekvenser og udfordringer

Med strukturreformen er der sket en forskydning fra kulturel, over økonomisk til politisk decentralisering, hvad angår de lokale kulturaktiviteter.

Side 6

Landskonference 2009

Deltagerantallet slog flere års rekorder ved Landskonferencen 2009 i Køge.

Side 8

Sammen og forskellig

EU udnævnte 2008 til European Year of Intercultural Dialogue. Det besluttede man at følge op i Fredensborg Kommune.

Side 10

Kulturen som kit

Kulturen er det kit, der binder kommunerne sammen. Udover kulturens egenverdi har kulturen unikke koblingsmuligheder med andre sektorområder.

Side 14

Kulturelle Samråd i tal

Kulturelle Samråd i Danmark har offentliggjort en undersøgelse af de kulturelle samråd, som de så ud efter kommunalreformen i 2007.

Side 16

Leder:

Projekt til udvikling af amatørkultur, amatørkunst og frivilligt kulturelt arbejde

■ **Hans Rostholm,
formand**

kulturellesamraad
@kulturellesamraad.dk

Ovennævnte projekt er nu gennemført, og det er tid til at gøre status på de midler, det udløste til de 3 organisationer Kulturelle Samråd i Danmark, Amatørens Kunst og Kultur Samråd og Huse i Danmark. Målet med projektet var at styrke og udvikle det frivillige kulturelle område, og hvad angår Kulturelle Samråd i Danmarks dele af projektet, er dette mål til fulde nået. De deltagende samråd - hvilket vil sige hoveddelen af Kulturelle Samråd i Danmarks medlemmer - er blevet mere bevidste om de særlige kompetencer, kvaliteter og værdier, som deres aktiviteter kan udvikle, og de er også blevet mere bevidste om områdets betydning i forhold til de kulturpolitiske beslutningstagere.

Kulturelle Samråd i Danmarks projekter bestod af:

- Et kursusforløb for samrådene med mulighed for konsulentrådgivning, udgivelse af foreningshåndbog, oprettelse af nye samråd og indsamling af information om integrationsprojekter.
- Et pilotprojekt med forsøg på foreningsaftaler i 3 kommuner samt udgivelse af en rapport om de kulturelle samråds status efter kommunalreformen – Kulturelle samråd i tal.
- Et realkompetenceprojekt med forskning i og kortlægning af kompetencer, kvaliteter og værdier inden for kulturområdet og med mulighed for at "teste" sig selv via et kompetenceværktøj på nettet.
- Et temamøde om kommunikation.

Det er alt sammen forløb som vi gerne ville følge op på, og Kulturelle Samråd i Danmark finder det urimeligt, at midlerne kun er givet for en 2-årig periode.

Ser man på landsorganisationerne inden for idræt, ungdom, natur- og friluftsliv, socialområdet og oplysningsforbund, indgår udgifter til kurser, konferencer og udviklingsprojekter som en naturlig del af det tilskud, de opnår fra det offentlige. Dette er ikke tilfældet for de ovennævnte 3 kulturelle landsorganisationer, der - ud over det 2-årige udviklingsprojekt - gennem flere år kun har modtaget midler, der kun lige kan sikre de - for en Landsforening - helt basale udgifter såsom husleje, lønning og kontorhold. Det betyder, at det er svært at opretholde et bare nogenlunde acceptabelt niveau for servicering af foreningens medlemmer, hvad angår kurser, konsulentbistand og udviklingsprojekter. I de nævnte organisationer sker der desuden en forskning, der kan være med til at belyse og skabe forståelse for områdets betydning. Det er ikke tilfældet for det kulturelle område.

Kulturelle Samråd i Danmark skal ikke her komme ind på områdets betydning, men blot understrege, at vi står helt uforstående over for den forskelsbehandling, det kulturelle område er udsat for, og vi appellerer til Kulturministeren om at tænke amatørkultur, amatørkunst og det frivillige kulturelle arbejde ind i de fremtidige kulturstrategier, således at området vægtes på lige fod med de ovenfor nævnte, og således at udvikling og forskning bliver en selvfølgelig del af de 3 organisationers årlige tilskud.

Hans Rostholm, formand

Foreningsaftaler

■
Hans Stavnsager,
kommunikations-
rådgiver

hansstavnsager@post.tele.dk

■
Bente Schindel

kulturellesamraad
@kulturellesamraad.dk

Kulturelle Samråd i Danmark indledte i 2006 et samarbejde med Dansk Ungdoms Fællesråd, Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde og Friluftsrådet om at definere og afprøve en dansk model for, hvordan det frivillige foreningsliv kunne indgå i mere forpligtende samarbejder med kommunerne. Baggrunden for dette ønske var bl.a., at man kunne konstatere, at flere og flere kommuner efter kommunalreformen indgik forskellige former for partnerskabsaftaler med idrætten, mens en tilsvarende udvikling ikke kunne konstateres på andre områder indenfor foreningslivet.

Kulturelle Samråd i Danmarks sekretariatsleder var sammen med en repræsentant fra Dansk Ungdoms Fællesråd den koordinerende part i dette samarbejde. Desværre måtte alle 3 samarbejdspartnere af forskellige årsager i løbet af 2008 opgive at gennemføre projektet, og Kulturelle Samråd i Danmark valgte i stedet at gennemføre projektet alene ud fra de allerede skitserede planer.

I starten af 2007 fik Kulturelle Samråd i Danmark mulighed for at lave et pilotforsøg på denne model via "Projekt til udvikling af amatørkultur, amatørkunst og frivilligt kulturelt arbejde". Projektet er støttet af Kulturministeriet.

Formålet med foreningsaftalerne er at gøde jorden for en tættere dialog mellem det offentlige/kommunen og det lokale foreningsliv, især i de store kommuner, der er skabt efter kommunalreformen, hvor man må gå ud fra, at kommunikationen til foreningslivet er blevet sværere. Foreningsaftaler kan være medvirkende til at styrke borgernes demokratiske deltagelse i lokalsamfundet, og ved at indgå aftaler udfordres foreningerne til at engagere sig i specifikke områder og få ideer til nye tiltag. Især processen

i aftaleforhandlingerne er en vigtig del af projektet, idet det er i denne, at foreningslivet bliver synliggjort over for de politiske beslutningstagere.

Men der kan også være en risiko ved aftalen. Fx kan krav fra kommunen om større effekt fra foreningernes side og en omfattende resultatbeskrivelse forekomme. Desuden kan der være en fare for, at man kommer til at slække på foreningens værdier og en tendens til, at foreningerne får færre penge ud fra en forventning om, at de selv kan skaffe flere.

Kulturelle Samråd i Danmarks sekretariatsleder, der var konsulent på projektet, forestillede sig konkret, at formålet skulle opfyldes ved at gennemføre "testforløb" i 3 forskellige kommuner, så man fik erfaringer med forskellige problemstillinger og forskellige traditioner rundt om i landet. Målet var at finde 3 forskellige typer samråd fra 3 kommuner med geografisk spredning, og gennem samtaler mellem en konsulent (Hans Stavnsager) og samrådet skulle der peges på ønsker omkring samarbejde med kommunen. Det kunne bl.a. dreje sig om samrådets arbejde som sådan eller om udvalgte områder, hvor samrådet eller medlemsforeningerne i en tidsbegrænset periode ønskede at gøre en særlig indsats – fx rekruttering af indvandrere, kulturelle aktiviteter for ældre i dagtimerne, børnekulturuge osv.

Tre lokale samråds deltagelse i projektet

Fra starten af projektet viste det sig relativt hurtigt, at et af de største problemer ville være at

Oplæg til en kulturpolitik

■ **Ruth Trier**

ruth.trier@mail.tdcadsl.dk

Kulturelle samråd har ofte en "finger med i spillet", når det drejer sig om kommunens kulturpolitik. Her er et eksempel fra Høje-Taastrup.

I Høje-Taastrup Kommune oprettedes i begyndelsen af '90-erne et Kulturelt Samråd, som i Folkeoplysningsudvalget skulle repræsentere de foreninger, der beskæftiger sig med sang, dans, teater, billedkunst, museer og litteratur samt musik. Man vedtog samtidig et kommissorium for samrådet, hvis første punkt var, at det skulle udfærdige et forslag til en overordnet kulturpolitik for kommunen. Det første valg til Kulturel Samråd fandt sted i 1991. Vedtægter og kommissorium blev udformet af Folkeoplysningsudvalget. Det konstituerende møde fandt sted den 23. september 1991, og det første forslag til en kulturpolitik blev vedtaget i 1993. Samtidig blev kompetencen til bl.a. indkøb af kunst og udsmykning til kommunen overdraget til samrådet.

I 2001 blev en opdateret kulturpolitik vedtaget i Kulturelt Samråd og byrådet. Politikken blev i 2003 indarbejdet i Fritids- og Kulturpolitikken, men med stor vægt på idræt og uden meget plads til det kulturelle. Det nuværende kulturelle samråd besluttede derfor, at det i løbet af 2006 - 2007 ville fremkomme med et nyt oplæg, som det håbede at få vedtaget, inden der skulle vælges nyt byråd, folkeoplysningsudvalg og kulturelt samråd. Sådan gik det ikke. Det tog lang tid at skrive sig igennem de mange forskellige forslag, og først i slutningen af 2008 kunne samrådet se, at det var muligt at indkalde til kulturpolitisk konference på baggrund af Kulturelt Samråds oplæg til Høje-Taastrup Kommunes kulturpolitik.

Nyt byråd tager stilling

På den kulturpolitiske konference fik vi hjælp fra sekretariatsleder Bente Schindel, Kulturelle Samråd i Danmark, og kulturchef og leder af biblioteket i Herlev, Kirsten Frandsen.

Efter konferencens afholdelse har politikerne i Fritid og Kultur besluttet, at oplægget skal danne grundlag for udarbejdelse af en ny kulturpolitik for Høje-Taastrup Kommune.

Det bliver således et nyt byråd, der kommer til at tage stilling til kulturpolitikken, og vi er blevet lovet, at Kulturelt Samråd bliver inddraget i denne proces.

Kulturelt Samråds oplæg til Høje-Taastrup Kommunes kulturpolitik ser således ud:

Kulturpolitikken skal gøre Høje-Taastrup Kommune til et særligt sted at bo og færdes. En visionær kommune, der kan tiltrække firmaer og familier, og som kan fastholde nuværende borgere.

- Kulturpolitikken skal tilgodese alle aldersgrupper og understøtte tiltag, der kan fremme fælles kulturel oplevelse og aktivitet.
- Kulturpolitikken skal styrke og udvikle kommunens sammenhængskraft for dens borgere, samtidig med at lokalområdernes egenart bevares.
- Kulturpolitikken skal styrke samarbejdet mellem den folkelige og den professionelle kultur.
- Kulturpolitikken skal fremme tilblivelsen af kunstneriske og kulturelle initiativer.

- Kulturpolitikken skal give plads til moderne, netværksbaserede organisationsformer samt oprettelse af selvstyrende og spontane projekter.
- Kulturpolitikken skal afspejle viljen til at gøre kulturen til en resurse, der styrker livskvalitet og fællesskab.

Grundlaget for kulturpolitikken er et menneskesyn, som tager udgangspunkt i den enkelte, accepterer forskelle mellem mennesker og tror på, at alle er interesseret i at bidrage til det kulturelle fællesskab.

Det kulturbegreb, vi har i Danmark, er levedygtigt, fordi det er åbent for udveksling af viden, holdninger, metoder og visioner.

Konkretisering af kulturpolitikken:

Fortid og fremtid

Med en historisk bevidsthed, gennem kulturelle aktiviteter og kunstneriske visioner vil en egn udvikle sig. Høje-Taastrup Kommune vil aktivt fremme en sådan udvikling og etablere et stærkt tilhørsforhold mellem egnen, dens borgere og dens erhvervsliv. Kulturen er dynamisk, den er rundet af vor fortid. Den måde, vi formulerer kulturpolitikken på, er med til at præge vores fremtid. Kulturpolitikken er altså både et udtryk for, hvem vi er, og hvem vi ønsker at være. Den skaber identitet og påvirker samfundsudviklingen fremover. Derfor vil Høje-Taastrup Kommune aktivt skabe grundlag for kulturelle begivenheder, som også er synlige uden for kommunens grænser – enten i kraft af deres bærende idé, deres kvalitative niveau eller simpelthen deres omfang.

Geografi og borgere

Høje-Taastrup Kommune ligger i et frugtbart spændingsfelt mellem Roskilde og København, hvor kommunen tiltrækker arbejdskraft udefra og samtidig har et stort antal borgere, der arbejder uden for kommunen. Begge disse grupper efterspørger en bevidst og visionær kulturpolitik.

Høje-Taastrup Kommune består af en række landsby- og bysamfund hver med deres egen selvfølelse og autonomi. Der er gennem årene etableret mange kulturcentre med lokale kulturelle tilbud. Høje-Taastrup Kommune vil arbejde for, at disse kulturelle tilbud bliver bedre kendt og gjort attraktive for alle borgere i kommunen. Sideløbende med dette vil Høje-Taastrup Kommune skabe grobund for større kulturelle begivenheder, som kan samle kommunens borgere på tværs af de lokale, geografiske forhold, samtidig med at de appellerer til udefra kommende borgere.

Fremtidens organisationsformer

En kulturpolitik vil naturligt være baseret på det frivillige foreningsliv. Den skal samtidig være åben for og tilpasses nye, flygtige,

mere sammensatte og globale tendenser i samfundet. Det kan give sig udtryk i anderledes strukturerede kulturelle arrangementer, f.eks. baseret på moderne IT-understøttede kommunikations- og samværsformer.

Høje-Taastrup Kommune har gennem årene støttet det lokale, frivillige foreningsliv økonomisk og derigennem fået engageret mange borgere i kunstneriske og kulturelle aktiviteter. Støtten til foreningslivet skal primært være rettet mod aktiviteter, der rækker ud over foreningens egne medlemmer. Høje-Taastrup Kommune vil bevare denne støtte til foreningslivet og medvirke til, at deres kulturelle aktiviteter kan udbredes til så mange som muligt.

Høje-Taastrup Kommune vil derudover aktivt inspirere til nye samværs- og samarbejdsformer ved at skabe rammer for anderledes strukturerede kulturelle arrangementer f.eks. ved, at der bliver gjort plads til netværksbaserede organisationsformer samt oprettelse af selvstyrende, spontane projekter.

Kulturen er ansats til fornyelse, og den skal gå i spidsen for samfundsudviklingen. Derfor vil Høje-Taastrup Kommunes kulturpolitik være åben over for den teknologiske udvikling og den internationale påvirkning. Den stigende individualisering i samfundet skal også kunne komme til udtryk inden for kulturen. Borgerne - ikke mindst børn og unge - skal sikres muligheder og forudsætninger for selv at vælge deres udtryksform.

Høje-Taastrup Kommune vil medvirke til, at de kulturelle udtryksformer, som de mange borgere af anden etnisk oprindelse har, bliver synliggjort og understøttet for at sikre integrationen af disse borgere i kommunens kulturelle liv.

Samarbejde og uddannelse

For at sikre en fortsat udvikling af kulturbegrebet er det nødvendigt, at der etableres et grundlag for kulturel symbiose gennem en inspirerende vekselvirkning mellem de forskellige aktører i kulturlivet.

Høje-Taastrup Kommune vil aktivt skabe vilkår for dialog og interaktion mellem kommunens

Strukturreformens kulturpolitiske konsekvenser og udfordringer

■ **Peter Duelund**

kulturellesamraad
@kulturellesamraad.dk

Decentralisering har stået højt på den kulturpolitiske dagsorden i Danmark og øvrige nordiske lande siden begyndelsen af 1970'erne. I forskningen skelner man mellem tre former for decentralisering:

- Kulturel decentralisering indebærer en bestræbelse på at fremme en "retfærdig" fordeling af kulturgoder på nationalt niveau. Borgerne skal sikres lige kulturelle muligheder, uanset hvor i landet de bor.
- Økonomisk decentralisering omhandler den økonomiske fordeling af de offentlige kulturudgifter mellem stat, regioner og kommuner. Dvs. hvem skal finansiere de forskellige kulturaktiviteter?
- Politisk decentralisering omhandler magt- og beslutningsbalancen mellem de kulturpolitiske beslutningstagere på statsligt, regionalt og lokalt niveau - og på hvert niveau mellem offentlig og/eller markedsøkonomisk beslutningskompetence.

Med strukturreformen, som trådte i kraft den 1. januar 2007, er der ud fra den ovennævnte terminologi og differentiering sket en forskydning fra kulturel, over økonomisk til politisk decentralisering, hvad angår de lokale kulturaktiviteter som biblioteker, lokale museer og andre lokale kulturinitiativer, som fra 2011 udelukkende overgår til kommunal finansiering og beslutningskompetence, mens andre lokale og regionale kulturinstitutioner som de regionale teatre og symfoniorkestre, § 16 museer og andre institutioner, der tidligere har været delfinansieret mellem stat, amter og kommuner, men initieret af amter og kommuner, fra 1. januar 2007 overgik til statslig finansiering.

Alt andet lige indebærer strukturreformen således en kulturel, økonomisk og politisk centralisering af det kulturelle landskab i Danmark, hvis man ser bort fra de lokale kulturaktiviteter, som helt er overladt til kommunal finansiering og beslutningskompetence efter 2011.

Spørgsmål til debat

I forbindelse med strukturreformens ikrafttræden er der en række udfordringer til de kulturelle samråd:

- Der var fra begyndelsen lagt op til en langt mere decentral reform, hvor staten i langt højere grad skulle slippe sit ansvar, og

hvor både beslutningskompetencen og finansieringen af kulturaktiviteter i langt højere grad skulle overlades til de nye storkommuner, altså en vej væk fra det oprindelige mål i dansk kulturpolitik om "kulturel decentralisering".

- Blandt superliberalister og også fra kommunal side er der rejst kritik af den statsliggørelse og centralisering, der er blevet det endelige resultat under tilblivelsesprocessen. Omvendt er resultatet blevet hilst velkommen af kunstnere og kulturliv, som frygtede at få ringere arbejdsvilkår, blive underlagt mere politisk kontrol og blive kastet ud i en "tivoliseringsproces" med en "kommunalisering" af dansk kulturpolitik.
- Denne frygt eksisterer fortsat, hvad angår det lokale kulturliv, som i fremtiden er overladt til kommunal beslutningskompetence.
- Det vil øge det i forvejen "kulturelt skæve Danmark", lyder kritikken fra politisk hold.
- Det vil gå ud over kunstens frihed og føre til borgmesterkultur, når f.eks. de amtsligt organiserede billedkunstudvalg og andre kunstneriske armslængdeinstanser er nedlagt, lyder frygten fra kunstnerside.
- Det vil føre til eventskultur, festivalisering og udvandede oplevelsesaktiviteter i jagten på kulturturister og imaginære positioner i det oplevelsesøkonomiske landskab. Det vil ske på bekostning af den usynlige og permanent arbejdskrævende og fordybende indsats på kulturinstitutioner såsom folkebiblioteker og museer.
- Hvad sker der med biblioteker og andre kommunalt finansierede kulturinstitutioner efter strukturreformens fulde realisering i 2011?
- Ville genindførelse af gulerodsprincipper og refusionsordninger på f.eks. biblioteksområdet være en mulighed i fremtidens kunst- og kulturpolitik?

Større kommuner – større muligheder

Følger man de få undersøgelser, der omhandler spørgsmålene og argumenterne fra såvel

► Oplæg til en

forts. fra side 5

politikere, kulturinstitutioner som lokale medborgere, kan resultatet føre i den retning, som der påpeges. Men omvendt peger flere forhold også i modsat retning.

- Undersøgelser, der er gennemført om kultur og kommunestørrelser i Danmark, dokumenterer, at bevillinger til det kulturelle område følger kommunens størrelse. Særligt kommuner med et indbyggerantal på 40.000 – 50.000 indbyggere afsætter flere offentlige midler til kulturområdet. Det tyder på, at kulturbudgetterne i de nye storkommuner vil blive større, da de flestes indbyggerantal ligger i dette interval.
- I de fleste af de mindre kommuner før kommunalreformen blev kulturen forvaltet i udvalg, der samtidig havde ansvar for børn, ungdom og fritid. I den sammenhæng blev kulturen ofte taber, når der skulle afsættes midler til børnehaver, undervisningsmaterialer, skoler etc.
- Endelig er der i kommunerne en større bevidsthed om, at det kræver kvalitet, originalitet og kulturinstitutioner på et højt niveau, hvis man skal have en chance for at forhindre affolkning og tiltrække den veluddannede og kreative del af befolkningen, som der er så stor rift om i relation til kommunens overlevelsesmulighed.
- Allerede inden strukturreformens ikrafttræden blev der således igangsat kulturelle initiativer på tværs af kommunegrænser i erkendelse af, at selv de nye storkommuner var for små enheder for at opretholde kulturinstitutioner på et tilstrækkeligt højt niveau. Derfor er mange kommuner selvorganiseret i gang med at etablere samarbejde på tværs af kommunegrænser, f.eks. på museumsområdet.
- Omvendt lægger de nye programmer i Kulturministeriet, som f.eks. det nye program Kultur i hele landet, op til at favorisere samarbejdsinitiativer, der søger at tilvejebringe en hensigtsmæssigt kulturpolitisk arbejdsdeling og samarbejde på tværs af kommunegrænserne.
- Er det ud fra en demokratisk og demografisk synsvinkel en frugtbar fordeling af kunst og kultur i det danske samfund? Ville det ikke skabe en bedre balance mellem den kulturelle og kunstneriske dimension i dansk kulturpolitik at placere det kulturpolitiske ansvar for varetagelsen af disse opgaver på såvel det statslige, regionale som lokale niveau, hvis man ønsker at modvirke kulturel ulighed i Danmark?

Eller som det er blevet formuleret i den politologiske debat: Risikerer kommunerne og dermed de lokalsamfund, hvor befolkningen bor, lever og arbejder, med den kulturpolitiske arbejdsdeling, som kommunalreformen lægger op til, at blive reduceret til en lokal butik med branding af oplevelser og underholdning?

professionelle kulturinstitutioner, foreningslivet, folkeskolen og den øvrige del af uddannelses-sektoren og sikre en fortsat udbygning af disse. Samarbejdet mellem bredde og elite er en anden drivende faktor i udviklingen af kulturbegrebet og byder samtidig på en enestående mulighed for at præge og motivere de kommende generationer i en positiv retning. Samfundets internationalisering og den moderne informationsteknologi udøver en stærk påvirkning på børn og unge, og det er væsentligt at ruste dem i deres opvækst ved at øge adgangen til helstøbte kunstneriske oplevelser og give dem mulighed for at erhverve færdigheder inden for de mange kulturelle genrer. Høje-Taastrup Kommune vil aktivt støtte såvel den kulturelle bredde som elite blandt kommunens børn og unge gennem en fortsat udbygning af de kulturelle skoler inden for drama, billedkunst og musik på alle niveauer fra grundlæggende uddannelse til talentudvikling.

Ønskes yderligere oplysninger kan man henvende sig til Ruth Trier, formand for Kulturelt Samråd i Høje-Taastrup Kommune, ruth.trier@mail.tdcadsl.dk

Landskonference 2009

■
Bente Schindel
 kulturellesamraad
 @kulturellesamraad.dk

Deltagerantallet slog flere års rekorder ved Landskonferencen 2009 i Køge. I alt 73 var tilmeldt til en kulturkonference, der indledtes med en velopløst Peter Aalbæk Jensen - køgeborger og film-mand.

Op i r... med kulturen

Selv titlen på Peter Aalbæk Jensens oplæg indeholdt et så provokerende ord, at det i programmet ikke kunne skrives helt ud. Oplægget handlede om branding og positionering, og ingen i salen var i tvivl om, at alene Peter Aalbæks entré var en branding,

nemlig en branding af ham selv, idet den foregik med en lille forsinkelse - nok til at gøre arrangørerne nervøse - og med et fyldt rødvingsglas i hånden. Om hans haltende gang og armslynge, som han påstod stammede fra en skade ved en fodboldkamp, også var en del af branding, skal være usagt.

Spar – men ikke på kærlighed

Branding drejer sig ifølge Peter Aalbæk om at være i besiddelse af noget unikt. Han nævnte Samsø med selvforsynende energi, Herning Kunstmuseum, Gladsaxe Teater og det "klassiske" eksempel Horsens, som vendte en negativ branding (statsfængslet) til en positiv (konserter med bl.a. Madonna og Poul McCartney). Aalbæk fortalte, at også hans filmselskab Zentropa startede med at gøre tingene omvendt. De første støttemidler til selskabet, der blev givet til 10 film, blev således anvendt til 20 film, og dette udløste efter Peter Aalbæks mening senere goodwill i form af større bevillinger. og det gav ikke mindst stødet til at "opfinde" en helt ny type film – nemlig dogmefilmene. I det hele taget talte Peter Aalbæk for "simple life" og skæve vinkler i kunsten. Der skal græsrodde, få midler og rendyrkning af svagheder til for at nå et godt niveau. En ting skulle man ifølge Aalbæk dog ikke spare på – kærligheden – til sagen, til medmenneskene, til medarbejderne osv.

3 oplægsholdere

Lørdag formiddag sørgede hele 3 oplægsholdere for at få kulturen belyst fra forskellige vinkler. Kulturfaglig leder i Køge Kommune, Jan Bruun, talte om, hvilke overvejelser, der ligger bag den anderledes måde at gribe byudviklingen an på. Hvordan planlægger man nye bydele, og hvorfor er der behov for nye metoder?

Om samspil og modspil mellem kunst og kultur

Peter Duelund, der er forskningsleder og lektor ved Nordisk Kulturinstitut, talte om kulturpolitiske strømninger efter 2000. Peter Duelund er forfatter til den 17 bind store kulturpolitiske redegørelse, der udkom i 1996 under kulturminister Jytte Hilden, og han har forskningsmæssigt fulgt op på denne redegørelse helt op til vore dage. (Læs Peter Duelunds konferenceoplæg andetsteds).

Den frivillige kultur skal have bedre vilkår

Lørdagens kulturpolitiske indspark kom fra Pernille Frahm, som er MF for SF. Hun indledte med at sige, at kulturen er fundamental for den måde, vi laver samfund på. Pernille Frahm mente, at det var vigtigt at give den frivillige kultur bedre vilkår – også set i lyset af, at 78 ud af 100 personer i 2020 er uden for arbejdsmarkedet. Og hvad skal man lave, når man ikke er på arbejde? Derfor er det vigtigt, at der er et samspil mellem kommunerne og civilsamfundet. Kulturelle samråd, mente hun, spiller en rolle i den proces. Kulturen har - sagde Pernille Frahm - en værdi i sig selv. Den skal ikke spændes for en erhvervspolitisk vogn, selv om kultur genererer samfundsøkonomiske effekter, som fx når et forældrepar skal i teatret og så køber restaurationsmiddag, parkering, barne-pige osv. oveni.

Kultur til alle

Men hvem har det politiske ansvar for, at der er kultur i hele landet, var derefter spørgsmålet fra Pernille Frahm. Det er ikke - som kulturministeren gang på gang antyder - en kommunal

Gobelinert og øl

Med en yderst kompetent rundviser, turistchef Lars Nielsen, drog konferencedeltagerne derefter ud for at se på den by, som var vært for konferencen – Køge. Turen førte os gennem Køge gamle bydel med det smukke torv, og vi blev undervejs underholdt af Køge Spillemandene. Vi endte ved det spændende tidligere Køge Skitsesamling nu KØS, hvor den dygtige guide fortalte om Bjørn Nørgaards malede skitser, der er forarbejde til gobelinerne på Christiansborg. Inden festmiddagen på Hotel Niels Juel var der lige tid til en rundvisning på det lokale bryghus, hvilket også indebar smagsprøver.

Den musiske by

Søndag formiddag stod der som sædvanlig generalforsamling på programmet, men forinden fortalte musikskoleleder i Køge Otto Laust Hansen om de mange musiske tiltag, der præger byen. Der blev også tid til fællessang, inden foreningsjuraen tog over. For de, der endnu havde energi, sluttede dagen af med et besøg i Kjøge Miniby.

Øverst:

Deltagerantallet slog flere års rekorder

Nederst:

Peter Aalbæk Jensen brandede sig selv med armslynge og rødvin

opgave at sørge for kultur i kommunerne, men et fælles ansvar. Men kulturen skal dog ikke styres fra oven, som det sker i øjeblikket. Derfor er det vigtigt, at den lokale kulturs aktører presser på for at få staten til at vise ansvar for den lokale kultur. Den lokale kultur har imidlertid ikke fået det bedre. Skattelettelse i foråret har betydet, at man har skåret ned over en bred kam. På det kulturelle område betyder det færre midler til spillesteder og teatre, og at man har sparet huskunstnerordningen helt bort. Og det er ikke kultur til alle, og regeringen svigter dermed sit ansvar.

Sammen og forskellig

Fotos: Niels Erik Bølling

Kulturelt Samråd i Fredensborg Kommune har et ønske om, at alle borgere i kommunen – på tværs af nationalitet og kultur - skal lære hinanden bedre at kende. Derfor tog det initiativ til et arrangement, hvor borgerne kunne vise hinanden, hvad man hver især står for indenfor teater, musik, og dans. Desuden var der mulighed for at nyde kulinariske produkter fra mange forskellige lande. Arrangementet var både for voksne, unge og børn.

Af John Sylvester, formand for Kulturelt Samråd Fredensborg

EU udnævnte 2008 til European Year of Intercultural Dialogue. Det besluttede Kulturelt Samråd i Fredensborg Kommune og byrådsmedlem Birgitte Larsen at følge op på lokalt i Fredensborg Kommune.

Kulturelt Samråd udarbejdede i den forbindelse en projektbeskrivelse og et budget, og byrådspolitikere fra de relevante udvalg bevilgede de nødvendige økonomiske midler.

En styregruppe planlagde arrangementet og kontaktede en lang række foreninger. Styregruppen stod også for udarbejdelse af PR-materiale ligesom den aftalte betingelser for lån af lokaler og udstyr med Ungecenter i Nivå.

Gerne årlig begivenhed

Dagen blev kaldt "Sammen og forskellig" med undertitlen "Interkulturel Dialog Dag", og den blev gennemført i Ungecenters lokaler søndag den 18. april 2009 fra klokken 14.00 til 20.00. Der deltog 14 foreninger og grupper, nogenlunde ligeligt fordelt mellem danske foreninger og foreninger af anden etnisk oprindelse.

Der var faste informations- og demonstrationsstande, og dagen igennem var der underholdning fra husets to scener. Det skønnes, at der var mellem 300 og 400 besøgende i løbet af dagen, med størst koncentration mellem kl. 13 og 17.

Der blev efterfølgende holdt et evalueringsmøde, hvor der blev udtrykt stor tilfredshed med forløbet samt kritik og forslag til forbedringer, hvis arrangementet skulle gentages.

Der var enighed om, at arrangementet burde gentages og eventuelt blive en årlig begivenhed, såfremt der kan skaffes politisk og økonomisk støtte dertil.

Kunsthåndværkerne "Vævepigerne" havde mange "kunder"

Projektet har fået tilskud fra de såkaldte § 18-midler til frivilligt arbejde på 115.000 kr. samt fra Kultur og Idrætsudvalget på 15.000 kr.

Yderligere oplysninger hos formand for Kulturelt Samråd Fredensborg, John Sylvester
tlf.: 49191990,
mail sylvester@49191990.dk

► Foreningsaftaler

forts. fra side 3

finde tre lokale samråd, der kunne og ville indgå i projektet. Årsagerne til, at dette viste sig at være vanskeligt, var mangesidede, men nogle af de mest fremtrædende var:

- De lokale samråd er ikke vant til at arbejde med partnerskabsaftaler, og projektet fremstod derfor abstrakt for de fleste.
- De lokale samråd havde svært ved at se de potentielle fordele ved et mere forpligtende samarbejde – de fleste ville "bare" gerne have et rammebeløb fra kommunen og kunne bruge det frit.

Det lykkedes dog at identificere 3 samråd, som hver især havde deres egne specifikke problemer i forholdet til kommunen, og som på den baggrund var interesserede i at indgå i projektet. Det drejede sig om samrådene i Thisted Kommune, i den gamle Egtved Kommune og i Fredensborg Kommune.

Thisted

"Kulturelt Samråd for Thisted Kommune" opstod umiddelbart før projektperiodens start i 2007. Der var derfor ikke tidligere traditioner for samarbejde mellem samrådet og kommunen, og en af de allerstørste udfordringer viste sig hurtigt at være at få samrådet til at definere, hvilke opgaver det ønskede at løfte i fremtiden, og hvilke opgaver det reelt havde ressourcer til at løfte. Bestyrelsen var fra starten præget af stor iderigdom og entusiasme, men det stod også hurtigt klart, at såvel de økonomiske som (især) de menneskelige ressourcer satte nogle klare grænser for, hvad det var realistisk for samrådet at påtage sig af opgaver. Samrådet ønskede en tættere kontakt til kommunen (som udgangspunkt var der ingen kontakt), og de så en partnerskabsaftale som en mulighed for at formalisere samarbejdet mellem samrådet og kommunen. Men på grund af samrådets korte historie opfattede de i højere grad en potentiel partnerskabsaftale som en "kontraktliggørelse" af samrådets normale virksomhed frem for noget ekstra, der blev lagt til den normale virksomhed. For at afklare samrådets forventninger og ressourcer gennemførte konsulenten to møder med bestyrelsen alene, og på baggrund af disse to møder blev der formuleret ti indsatsområder, som bestyrelsen fandt det naturligt for samrådet at arbejde med. Det drejede sig om følgende:

- Registrere alle kulturelle foreninger.
- Informere indadtil og udadtil om kulturelle aktiviteter i Thisted Kommune
- Være informator for Thisted Kommunes kulturelle udvalg overfor de kulturelle foreninger.
- Etablere kursusvirksomhed for nuværende og kommende bestyrelsesmedlemmer.

- Være konsulenter vedr. regnskabsføring.
- Være konsulenter vedrørende fremskaffelse af støttemidler.
- Afdække behovet for relevante professionelle uddannelser indenfor kulturlivet.
- Være "fødselshjælper" for nye kulturelle tiltag i foreningsmæssigt regi.
- Arrangere kulturmesser.
- Rådgive om folkeoplysningsloven.

Efter denne afklaring følte samrådet sig klar til at mødes med kommunen og fremlægge deres planer og ressourcebehov, og der blev derfor gennemført et møde mellem samrådets bestyrelse og chefen for kultur- og fritidsforvaltningen. I dette møde deltog projektlederen også.

På mødet gennemgik man først samrådets liste over ønskede opgaver, hvor kommunen knyttede kommentarer til hvert enkelt punkt. Generelt var kommunen særdeles positiv overfor det nye samråd, og på en række konkrete punkter var man også villig til at prøve at finde ressourcer til samrådet, så visionerne kunne realiseres. Endvidere bragte kommunen en række yderligere punkter på banen, hvor man gerne så, at samrådet bidrog, nemlig at repræsentere kulturlivet bredt, koordinere forskellige initiativer og fremelske initiativer i forhold til midlerne i kulturaftalen. Samrådet fremsatte på mødet sit ønske om en egentlig partnerskabsaftale, men på grund af samrådets korte levetid var kommunen i første omgang "kun" indstillet på at give støtte til konkrete initiativer efter separate ansøgninger, men efter et par år var man indstillet på at forhandle en egentlig partnerskabsaftale på plads. Konklusionen blev derfor, at samrådet i første omgang ville fremsende ansøgninger på de initiativer, som man vurderede at have ressourcer til at sætte i gang, at man ville fortsætte den løbende dialog mellem samrådet og kommunen, og at man om et par år ville vende tilbage til ideen om en partnerskabsaftale.

forts. side 12

► Foreningsaftaler

forts. fra side 11

Egtved

I den gamle Egtved Kommune eksisterede et velfungerende kulturelt samråd før kommunesammenlægningen. Samrådet havde et godt samarbejde med kommunen, og selv om der ikke eksisterede nogen formel partnerskabsaftale, gav kommunen hvert år samrådet et rammebeløb, som det frit kunne anvende til sine aktiviteter. I forbindelse med kommunalreformen blev størstedelen af Egtved Kommune imidlertid til en del af Vejle Kommune, og i kølvandet på sammenlægningen oplevede samrådet, at de havde meget svært ved at komme i dialog med og skabe forståelse i den nye og meget større kommune. På den baggrund meldte samrådet sig til partnerskabsprojektet med det håb, at det ville kunne hjælpe det med at få et bedre forhold til den nye kommune. Konsulenten gennemførte to møder med bestyrelsen, hvor formålet især var at tydeliggøre de aktiviteter, samrådet stod for. Bestyrelsen havde aldrig været vant til at skulle beskrive dets aktiviteter og opfattede i vidt omfang den nye forvaltning som afvisende, negativ og formalistisk. Opgaven bestod derfor ikke "kun" i at formulere samrådets virksomhed men også i at skabe gejst og stemning i forhold til det fremtidige virke og samarbejde med kommunen. På baggrund af de to møder blev der formuleret en liste over samrådets hidtidige aktiviteter plus de aktiviteter, som man gerne ville stå for i fremtiden. Særligt det sidste tog et stykke tid, men anbefalingerne var, at det var vigtigt at vise kommunen, at man både var klar til at påtage sig nye ansvarsområder, og at man samtidig var klar til at tænke ud over de gamle kommunegrænser.

I punktform kom aktivitetsoversigten til at se således ud:

- Informationsformidling til vores medlemmer.
- Planlægning og gennemførelse af den årlige "Tørskind-dag" i Tørskind Grusgrav.
- Medarrangør af begivenheder som "Jazz i Tørskind" og "Spil Dansk Dagen".
- Gennemførelse af enkeltstående aktiviteter.
- "Fødselshjælper" i forhold til nye kulturelle aktiviteter og foreninger.

Derudover var ønsket for fremtiden:

- Oprettelse af kulturelt samråd eller samvirke, der dækker hele Vejle Kommune.
- Tilbud om medlemskab til alle kulturelle foreninger i lokalområdet.
- Opsætning af egnsspil.
- Kommunikation med kommunen om emner af lokal kulturpolitisk interesse.

Efterfølgende blev der gennemført et møde mellem samrådet og repræsentanter for forvaltningen i Vejle Kommune, hvor konsulenten ikke deltog. Tilbagemeldingen fra samrådets repræsentanter var, at stemningen var mere positiv end tidligere oplevet, og at kommunen anså de fleste af de foreslåede aktiviteter for at være relevante og vigtige. Alligevel var kommunen ikke umiddelbart interesseret i at indgå en egentlig partnerskabsaftale med samrådet – både fordi kommunen endnu ikke havde besluttet, hvordan det fremtidige arbejde på området skulle organiseres, og fordi samrådet kun dækkede en begrænset del af kommunen. Efterfølgende besluttede kommunen at opprioritere en pulje, som var reserveret til forskellige paraplyer på det amatørkulturelle område. Kommunen så gerne, at de forskellige paraplyer sendte en årlig ansøgning hver, hvor de medtog alle de aktiviteter, de havde planlagt i det pågældende år. Kulturelt Samråd i Egtved var særdeles tilfredse med denne melding, idet det netop var en sådan årlig rammebevilling, de havde efterlyst. På den baggrund valgte samrådet ikke at gå videre med ønsket om en partnerskabsaftale men i stedet at koncentrere sig om at få formuleret en god ansøgning til kommunen til aktiviteterne i det kommende år.

Fredensborg

Kulturelt Samråd Fredensborg havde før strukturreformen haft et godt samarbejde med den gamle kommune, hvilket bl.a. havde udmøntet sig i et fast årligt tilskud. Imidlertid fandt man det meget vanskeligt at videreføre dette samarbejde i den nye kommune. Ønsket var derfor ikke en egentlig partnerskabsaftale med kommunen. I stedet var bestyrelsens ønsker koncentreret om at få gang i en dialog med kommunen, idet oplevelsen var, at de ansvarlige politikere og embedsmænd havde meget svært ved at se formålet med et kulturelt samråd. På den baggrund gennemførte man på mødet mellem bestyrelsen og konsulenten en drøftelse af, hvordan samrådets aktiviteter kunne blive mere synlige overfor kommunen, men det var i denne proces tydeligt, at det var svært for samrådet at gennemskue, hvordan de kunne gennemføre særligt mange aktiviteter uden et kommunalt tilskud. Situationen var således fastlåst. Samrådet blev derfor anbefalet at tage en indledende drøftelse med både relevante

embedsmænd og politikere, hvor en begyndende forventningsafstemning kunne finde sted. Drøftelser blev gennemført uden deltagelse af konsulenten, bl.a. fordi samrådet var nervøse for, at en sådan deltagelse fra kommunens side kunne blive opfattet som en optrapning af konflikten. Efterfølgende gennemførte samrådet flere møder med repræsentanter for kommunen, men man nåede aldrig så langt i processen, at en partnerskabsaftale kom i spil, og konsulenten blev derfor ikke yderligere inddraget i forløbet.

Erfaringer fra projektet

Umiddelbart må man konstatere, at projektet om foreningsaftaler for kulturelle samråd kun har haft begrænset effekt. Det er således ikke lykkedes at indgå egentlige forenings- eller partnerskabsaftaler i de tre kommuner, der har deltaget i projektet. Alligevel har projektet givet en række interessante erfaringer, der kan bruges af Kulturelle Samråd i Danmark - og eventuelt andre landsorganisationer på det foreningsbårne kulturområde - i en fremtidig indsats på området.

De vigtigste erfaringer fra projektet er disse:

- 1.** De lokale samråd er vidt forskellige, når det fx handler om aktiviteter, ressourcer, medlemmer osv. Derfor er udgangspunktet for et eventuelt mere forpligtende samarbejde med kommunen også vidt forskelligt. Man er så at sige nødt til at starte forfra i hvert enkelt tilfælde for at finde ud af, hvad et samarbejde kan og skal handle om, hvilket betyder, at en eventuel central indsats fra landsforeningens side i højere grad må handle om rådgivning og processtyring end overdragelse af konkrete modeller til det lokale samråd. I en sådan proces er det selvsagt også vigtigt nøje at kende til samrådets eksisterende relation til kommunen. Hvis udgangspunktet her er dårligt eller ikke-eksisterende, er der formentlig hos begge parter en række barrierer, der skal ryddes af vejen, inden man kan begynde at tale om et mere forpligtende samarbejde. Den slags tager tid og kan ofte ikke klares på et enkelt møde eller to. Der er derfor behov for længerevarende rådgivningsforløb, end det var tilfældet i projektet.
- 2.** At indgå i partnerskabsaftaler med en kommune kræver menneskelige ressourcer. De fleste aftaler går forenklet sagt ud på, at kommunen "køber" nogle ekstra frivilligtimer til udvalgte opgaver gennem et øget økonomisk tilskud til den eller de foreninger, der indgår i aftalen. Ofte kræver det et stort benarbejde at finde disse frivilligressourcer, hvorfor bestyrelsen i et samråd skal se et klart formål med at indgå en eventuel aftale, inden processen kan igangsættes. Det er i den forbindelse også afgørende at huske på, at en bestyrelse i et samråd sjældent alene vil være i stand til at løfte de opgaver, der indgår i en partnerskabsaftale. Ofte vil det kræve, at også frivillige fra en række medlemsforeninger inddrages. Hvis ikke bestyrelsen i samrådet ser et meget klart og konkret formål med at påtage sig sådanne ekstra opgaver, er det tvivlsomt, om projektet kan realiseres.
- 3.** Som nævnt i ovenstående punkt er der helt afgørende, at det lokale samråd afklarer de ressourcer og ønsker, der reelt er til rådighed – både hos samrådets bestyrelse og blandt medlemsfor-

eningerne. Denne afklaring bør ske, inden en eventuel henvendelse til kommunen, fordi den er forudsætningen for at kunne definere, hvad det egentlig er, at samrådet kan tilbyde. Det tager tid at foretage en sådan afklaring, og det var et af de punkter, hvor opgavens omfang blev undervurderet i projektet.

- 4.** Foreningsaftaler bygger på et ligeværdigt samarbejde, og hvis det skal realiseres, kræver det, at begge sider kender til hinandens styrker, ønsker, visioner osv. Det er derfor vigtigt, at samrådet sætter sig ind i den gældende politik og strategi på kulturområdet i kommunen og forsøger at indtænke de initiativer, man gerne vil lægge ind i en aftale, i disse. Samrådet skal altså ikke kun tænke på, hvad man selv ønsker at få ud af aftalen – man skal også formulere, hvad kommunen kan få ud af det, og præsentere disse fordele i et sprog og en kontekst, som er relevant og forståelig for politikere og embedsfolk. Dermed undgår man, at kommunen opfatter henvendelsen som en traditionel "giv os nogle flere penge, så vi kan lave flere aktiviteter"-henvendelse.

En forenings- eller partnerskabsaftale bygger som nævnt på ligeværdighed, og på at begge parter får konkrete fordele ud af samarbejdet, og det er den initiativtagende part – i dette tilfælde det lokale samråd – der i hvert fald i første omgang har pligten til at formulere det ønskede scenarium i et sprog og en sammenhæng, som begge parter kan forstå.

Kulturen som kit

Per B. Christensen,
formand for
Børne- og Kultur-
chefforeningen
og direktør i
Næstved Kommune

Kulturen er det kit, der binder kommunerne sammen. Udover kulturens egenverdi har kulturen unikke koblingsmuligheder med andre sektorområder.

Det sker på det børnekulturelle område i dagtilbud og skoler, og det sker, når kulturen og kulturens kompetencer møder byplanlæggeren og skaber spændende og udviklende byrum. Det sker i oplevelsesøkonomien, hvor kulturen bliver en væsentlig værditilførsel i de forskellige produkter, der fremstilles og afsættes, og i forhold til viden, hvor udvikling af ny viden skabes på baggrund af innovation. Netop i forhold til innovative processer har kulturens væsen meget at byde på. Det sker i forhold til sundhed og idræt, hvor kulturen kan skabe nye og anderledes moti-

vationer for at bevæge sig, og i forhold til ældreomsorgen, hvor kulturelle oplevelser kan kvalificere omsorgsarbejdet.

Og det sker i ledelse, hvor kunstens kompetencer skaber nye muligheder for samspil mellem chefer og medarbejdere, og i organisationers møde med brugere og borgere, og det sker, når kulturen bruges til at brande kommuner og regioner.

Kulturen kan med andre ord beskrives dels som vores velfærdssamfunds stabsfunktion dels som den muld, der er med til at danne børn og unge og senere voksne.

5 gode råd til Kulturministeren

Kulturminister Carina Christensen har lagt op til en kulturplan med titlen "Kulturel kvalitet for alle". Ministerens målsætning og handlingsplan skal efter min opfattelse først og fremmest styrke den kulturelle dannelse hos børn og unge. Kultur skal være til lyst og skabe undren og glæde. Kultur skal have et læringsselement og appellere til eftertanken. Gennem aktiviteter, udsagn og manifestationer skal kulturen vække kritisk eftertanke, som stiller spørgsmål, som udfordrer og skaber debat.

Heraf følger råd nr. 2: Kulturministeriet skal sammen med kommunerne holde på med den børnekulturelle satsning. Vi skal

fortsat skabe kultur for, med og af børn.

Kultur for børn er kultur i øjenhøjde på børnenes niveau og præmisser. Kultur for børn giver børnene mulighed for at opleve verden på en anden måde og opnå ny viden.

Kultur med børn er de kulturaktiviteter, som børn og voksne sammen tager i brug. Dermed er kultur broen mellem barnets og den voksnes verden.

Kultur af børn afspejler og anerkender barnets tanke- og handlemønstre. Kultur af børn giver børnene en stemme, for det er også et demokratisk projekt.

Mit tredje råd omhandler de unge. Vi skal skabe kulturtilbud for de unge, og vi skal give plads og sikre, at de unge ikke i en periode af deres liv vælger kulturen fra. Kultur hjælper den unge til en større selvforståelse og forståelse af verden. Og kultur kan være med til at integrere den unge i en verden, der for de fleste forekommer splittet. Ungdomskultur er ofte en modkultur, fordi ungdomslivet er en arena for identitetsudvikling, selvstændiggørelse og personligt udtryk. Derfor bør en kulturel handlingsplan for alle også give plads til en markant satsning i forhold til unge - til eksperimenterende tiltag på teater- og musikområdet, til nye formidlingsformer på museerne og en håndsrækning til kommunerne i vores arbejde med at styrke det kulturelle vækstlag.

Strukturreformer på kulturområdet

Vi ved godt, at riget fattes penge, og derfor er mit fjerde råd, at minister og kommuner skaber plads til mere kvalitet ved at gennemføre strukturreformer på kulturområdet. I kommunerne har vi været igennem en strukturdebat på biblioteks- og musikskoleområdet, men hidtil har

► Ønskes: En bred debat....

forts. fra side 1

en lang række af kommunerne vejet tilbage for en tilsvarende debat på museumsområdet. Vi skal have en tiltrængt debat om formidling til nye grupper på museerne, og vi skal have en tydeligere arbejdsdeling mellem museerne i en kulturregion. Her forestår en stor og spændende opgave. Endelig vil vi foreslå, at minister og kommuner kigger på de regionale kulturaftaler, der i mange år gav merværdi til det lokale og regionale kulturliv, men som mange steder er blevet lidt slidte og flossede i kanterne. Der skal sættes større mål for kultursamarbejdet i kulturregionerne, ellers bliver kulturaftalerne blot en pligt, som man høfligt slutter op om, men som ikke medvirker til nytækning.

Det forpligtende kulturelle fællesskab

Først og fremmest må vi ikke miste perspektivet af syne. Vi skal fastholde grundtanken om det forpligtende fællesskab, ansvar og demokratiopdragende arbejde, som det kendes fra foreningslivet, samtidig med at vi også åbner for en anden form for deltagelse. Vi skal udvikle optimale rammer i kommunerne, så vi holder balancen mellem fokus på individet og på fællesskabet. Det er vigtigt, at der sikres plads til og muligheder for de uorganiserede og ad hoc prægede deltagelsesformer inden for fritids- og kulturlivet i kommunerne, både for børn og unge.

Også hvad angår selve faciliteterne, er det på tide med nytækning. Kommunernes legepladser kan i højere grad udfordre og inspirere til bevægelse og kreativitet. F.eks. kan der etableres naturlegepladser med forhindringsbaner, hvor der er mulighed for at klatre, kravle, krybe og balancere – i former og sværhedsgrader, der både appellerer til børn, unge og voksne. De voksne er forbilleder for børnene, hvis de bevæger sig, vil børnene naturligt følge efter.

Attraktive, udfordrende og trygge rammer vil også kunne inspirere den voksende gruppe af overvægtige børn til bevægelse. Et aktivitetsmiljø, hvor der er mulighed for alsidige og uforpligtende bevægelsesformer, og hvor det er muligt for alle at opleve succes. Bevægelsesglæde forudsætter oplevelse af succes. Alle skal opleve at vinde noget ved det. Det skal være sjovt med små stjerner i øjnene, og pulsen skal op.

Det er vigtigt, at det ikke-organiserede kulturliv gives status og prioriteres. Al fysisk og kreativ aktivitet er central for et sundt liv, hvorfor idrætten og kulturen spiller en væsentlig rolle i forbindelse med den sundhedspolitiske udfordring. Kultur handler om den måde, folk lever og interagerer på. Derfor binder kulturen os sammen, og derfor skal vi styrke den kulturelle dannelse.

ker andre. Det handler også om, hvem og hvad folkeoplysningen egentlig er, og hvad det er, der gør folkeoplysning til en vigtig del af demokratiet. Og det handler om retten til en fri fritid, til at berige sig selv, at opnå autenticitet, autonomi og en hel masse andre begreber, som ikke har fyldt meget i den nuværende debat.

Kulturelle Samråd i Danmark håber derfor på, at processen med at diskutere civilsamfund, folkeoplysning, foreningsliv og frivillighed ikke stopper med folkeoplysningsudvalgets afrapportering, men at udvalget nøjes med nødvendige småjusteringer og derefter giver plads for en bred debat.

Debatten om fremtidens civilsamfund i en globaliseret verden er nemlig først lige begyndt.

Kulturelle Samråd i Danmark foreslår, at der udarbejdes en lov for hele foreningsområdet på lokalt plan.

Kulturelle Samråd i Danmark foreslår, at kommunerne opfordres til at etablere en rådsstruktur på udvalgte områder som fx kultur, ungdom, idræt, aftenskoler osv.

Kulturelle Samråd i Danmark foreslår, at andre landsorganisationer end oplysningsforbundene, Friluftsrådet samt landsorganisationer inden for idræt og ungdom skrives ind i Tips – og Lottoloven som faste modtagere af tips- og lottomidler.

Kulturelle Samråd i tal

Kulturelle Samråd i Danmark har i forbindelse med afholdelse af Landskonference 2009 offentliggjort en undersøgelse af de kulturelle samråd, som de så ud efter kommunalreformen i 2007. Undersøgelsen har titlen **Kulturelle samråd i tal – en oversigt over de kulturelle samråds opgaver aktiviteter og økonomi i 2007.**

■
Bente Schindel
kulturesamraad
@kulturesamraad.dk

Årsagen til udgivelsen er bl.a., at Landsforeningen ofte i politiske sammenhænge bliver spurgt om, hvordan forholdene for dets medlemmer ude omkring i landet er: Hvem og hvor mange repræsenterer de, hvilke forhold arbejder de under, hvordan er deres placering i den lokale kulturpolitik osv.

Vi håber, at vi også fremover regelmæssigt kan spørge de kulturelle samråd om, hvordan den lokale virkelighed ser ud – forhåbentlig i elektronisk form. Så bliver det blot et spørgsmål om at opdatere de informationer, der allerede ligger.

25 samråd – altså næsten halvdelen af medlemmerne – har været behjælpelige med at svare på spørgeskemaerne, men vi håber naturligvis på, at der fremover er endnu flere, der vil lade sig inspirere til at indsende de nødvendige informationer.

Undersøgelsen viser bl.a., at de kulturelle samråd i gennemsnit har 55 medlemsforeninger, der igen i gennemsnit har 192 enkeltmedlemmer. Det vil sige, samrådene landet over repræsenterer i alt ca. 528.000 enkeltpersoner. Det er en ret anseelig del af dansk kulturliv!

Undersøgelsen er udsendt til samtlige samråd, men yderligere eksemplarer kan rekvireres fra Landssekretariatet eller downloades fra hjemmesiden.

En anden årsag er samrådenes indbyrdes forhold: Samrådene ønsker at have kontakt til hinanden med henblik på at udveksle erfaringer og lade sig inspirere. Det åbenbares især ved konferencer og temamøder, hvor der ofte er et udtrykt ønske om at få et punkt med "erfaringsudveksling" sat på dagsordenen. Endelig er årsagen også, at det kommunale landkort med kommunalreformen ændrede sig pr. 1. januar 2007. Det betød, at også samrådene måtte tage deres organisering og vilkår op til overvejelse.

Ved at offentliggøre resultatet af spørgeskemaundersøgelsen håber vi, at vi har hjulpet dette lidt på vej – også for de samråd, der ikke så ofte deltager i Landsorganisationens arrangementer.

Resultatet af den foregående spørgeskemaundersøgelse er ikke nået så bredt ud som ønsket, dels fordi den ikke har været formidlet i en tilgængelig form, dels fordi spørgeskemaet endnu ikke havde fundet sin form. Det har vi nu søgt at råde bod på ved at udsende et fyldigere spørgeskema og ved at formidle resultaterne i en mere læservenlig form. Men det er dog vigtigt at nævne, at et spørgeskema er et dynamisk værktøj, der må tilpasses den virkelighed, der er på det pågældende tidspunkt. Vi modtager derfor gerne tanker og ideer til fremtidige spørgeskemaer.

Grundtvigprogrammet

Kulturelle Samråd i Danmark har fra EU-programmet "Grundtvig" sammen med 4 andre europæiske kulturorganisationer modtaget 1,6 mio. kr. til kortlægning af amatørkulturen/den frivillige kultur i 4 lande: Danmark, Tyskland, Holland og Slovenien. Organisationerne skal bl.a. samle best practice fra de 4 lande. Projektet løber over 2 år.

Temamøde

Kulturelle Samråd i Danmark afholder den 27. marts 2010 temamøde i Odense. Temaet er børnekultur. Reserver allerede nu datoen!